

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Інститут садівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту садівництва
НААН України
І.В. Гриник

2018 року

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК В ІНСТИТУТІ САДІВНИЦТВІ НААН

Схвалено рішенням Вченої ради
Інституту садівництва НААН України

від «21» вересня 2018 р.

(Протокол № 5)

Київ -2018

I. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті садівництва НААН розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Про затвердження «Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2016 р. № 13, «Про Положення «Про порядок присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 липня 2016 № 567 і від 6 березня 2019 р. № 167», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 р.

Це Положення визначає механізм підготовки в Державній установі Інституті садівництва НААН України (далі – ІС НААН) здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук (далі – Здобувачі) за спеціальністю: **203 Садівництво та виноградарство** з урахуванням спеціалізацій: садівництво та виноградарство.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

- ❖ в аспірантурі ІС НААН заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання;
- ❖ поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науковотехнічну діяльність за основним місцем роботи в ІС НААН).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- ❖ в докторантурі ІС НААН за очною (денною) формою навчання;
- ❖ шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.
Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:
- ❖ за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- ❖ за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема, за кошти грантів, які отримав ІС НААН на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

Для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти ІС НААН має відповідну ліцензію Міністерства освіти і науки України (Наказ № 816 від 08.07.2016 р.) з ліцензійним обсягом 7 осіб. На науковому рівні вищої освіти підготовка докторів наук вищими навчальними закладами (науковими установами) здійснюється без отримання ліцензії.

1. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури ІС НААН здійснює вчена рада. Для координації діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, в ІС НААН може створюватися відділ аспірантури і докторантури. Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом та ІС НААН, укладається договір.
2. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі, відповідно до цього Положення, Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затверджених МОН та Правил прийому до аспірантури та докторантури ІС НААН. Правила прийому до аспірантури та докторантури затверджує вчена рада ІС НААН на

основі Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті ІС НААН.

3. Правила прийому до аспірантури та докторантури ІС НААН діють протягом відповідного навчального року і визначають, зокрема:
  - ❖ порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури ІС НААН;
  - ❖ зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за спеціальністю, з урахуванням спеціалізації.
4. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі - два роки.
5. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми ІС НААН за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство** та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка і публікація наукових статей.
6. Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження, згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом терміну підготовки в аспірантурі та докторантурі. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою ІС НААН протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до ІС НААН. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня й використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Порушення строків виконання індивідуального плану наукової

роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою ІС НААН рішення про відрахування аспіранта або докторанта. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

7. Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта або докторанта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради. Аспірант або докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право за власним вибором:

- ❖ отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті ІС НААН на відповідний календарний рік та, за власною заявою, бути відрахованим з аспірантури або докторантури;
- ❖ отримати, за власною заявою, оплачувану академічну відпустку на термін, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі. Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового працівника в ІС НААН, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

II . ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ

1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України “Про вищу освіту”. З метою

належного проведення наукових досліджень, аспіранти і докторанти також мають право на:

- ❖ вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у вищих навчальних закладах (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;
- ❖ отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів - на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою ІС НААН двох керівників;
- ❖ безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- ❖ академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183);
- ❖ академічну відпустку, зокрема, за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України "Про вищу освіту". З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень, аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- ❖ дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених ІС НААН;

- ❖ виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні відділу, лабораторії чи іншого підрозділу ІС НААН, який уповноважений для цього його вченою радою;
- ❖ захистити в установлений строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

3. Покладення ІС НААН на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

4. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

ІІІ. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.
2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до ІС НААН. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури, виключно, у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому. Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури ІС НААН, повинен включати:

- ❖ заяву вступника;
- ❖ копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації);
- ❖ у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю. У Правилах прийому до ІС НААН визначено додатковий перелік документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань. Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою ІС НААН рішення про визнання його диплома.

3. Вступні випробування до аспірантури ІС НААН складаються зі:

- ❖ вступного іспиту за спеціальністю 203 Садівництво та виноградарство (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності з урахуванням спеціалізації);
- ❖ вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;
- ❖ Дослідницька пропозиція – це науковий текст обсягом до 5 стор., підготовлений вступником до аспірантури, в якому

обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо.

Вимоги до дослідницьких пропозицій формують наукової установи відповідно до особливостей кожної обраної вступником спеціальності. Оцінювання дослідницької пропозиції (з можливою її презентацією за рішенням вченої ради наукової установи) відбуватиметься на вступному іспиті зі спеціальності як його складова.

Відповідно до Правил прийому до ІС НААН особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до ІС НААН протягом одного календарного року. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три-п'ять осіб, які призначаються директором ІС НААН. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми. До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших наукових установ, з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми, або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між науковими установами. До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і, за рішенням вченої ради, можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

4. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому ІС НААН. Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом директора ІС НААН, який оприлюднюється в установленому порядку. Аспіранту, одночасно з його зарахуванням, відповідним наказом призначається науковий керівник із числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту й методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою ІС НААН за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук. Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

5. Вчена рада ІС НААН, з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії, може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду ІС НААН. Рішенням вченої ради аспіранту (ад'юнкт) може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

IV. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою ІС НААН для спеціальності **203 Садівництво та виноградарство**. Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема, здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.
2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури ІС НААН складаються з освітньої та наукової складових. Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури ІС НААН є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою ІС НААН. Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін, за вибором аспіранта, в обсязі, що становить не менше, як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому, аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного

дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного підрозділу. Засвоєння аспірантами ІС НААН навчальних дисциплін може відбуватися на базі установи, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність - на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ). Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план, за погодженням зі своїм науковим керівником, який затверджується вченою радою ІС НААН. Усі аспіранти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття й проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури ІС НААН.

3. Освітньо-наукова програма аспірантури ІС НААН має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей, відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибоких знань зі спеціальності **203 Садівництво та виноградарство**, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;
- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;
- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими

проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових 9 досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою, відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей, за погодженням з науковим керівником.

4. Вчена рада ІС НААН має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури ІС НААН.

5. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок в суму знань відповідної галузі (галузей) та

оприлюднені у відповідних публікаціях. Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

6. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, створеною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує науковій установі, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада ІС НААН має право подати до Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

7. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

8. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між вищими навчальними закладами та науковими установами. ІС НААН може брати участь у конкурсі на розміщення державного замовлення якщо на момент проведення конкурсу має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство**.

9. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються вченою радою з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії ІС НААН, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

V. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науковопедагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в ІС НААН без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці. Такі особи прикріплюються, строком до п'яти років, до ІС НААН за умови наявності ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство**. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури ІС НААН, згідно із затвердженими, в установленому порядку, індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді. Правила та процедури прикріплення до ІС НААН визначаються його вченою радою.
2. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до ІС НААН, для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти ІС НААН. Особи, прикріплені до ІС НААН з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, що визначені для аспірантів. У разі звільнення з роботи, особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза

аспірантурою в ІС НААН та має право: продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у вищому навчальному закладі (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким вищим навчальним закладом (науковою установою); або вступити до аспірантури ІС НААН для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання з зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

VI. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури ІС НААН. Протягом строку перебування в докторантурі докторант зобов'язаний захистити результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН, у спеціалізованій вченій раді. Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, сукупності наукових робіт) повинен представити узагальнення самостійних досліджень щодо актуальної наукової проблеми (групи проблем) у межах однієї або кількох галузей знань, результати яких забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення, є достовірними та пройшли широку апробацію. Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

Докторантура відкривається за рішенням вченої ради ІС НААН, що затверджується наказом директора, за умови наявності трьох штатних

працівників – докторів наук за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство**. Наявність підстав для відкриття докторантури перевіряється державним замовником під час проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство**, відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство** (зокрема, публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

Для вступу до докторантури вступник не менше, ніж за два місяці до вступу, подає відділу, лабораторії ІС НААН розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця, з дня надходження документів від усіх вступників, відповідний структурний підрозділ заслуховує їх наукові доповіді й шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради Інституту. Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в Правилах прийому до докторантури ІС НААН. Перелік повинен включати, зокрема:

- ❖ письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науковим працівником ІС НААН, зі згодою бути науковим консультантом, у разі його вступу до докторантури;
- ❖ копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради ІС НААН щодо зарахування такого вступника в докторантуру, вчена рада одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови, вчена рада ІС НААН надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови. Вчена рада ІС НААН в місячний строк розглядає висновки відділу, лабораторії щодо кожного вступника та приймає рішення про його зарахування до докторантури та, відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника, призначає докторанту наукового консультанта, з числа штатних наукових працівників ІС НААН зі ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується й оформляється наказом директора ІС НААН. На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

Державне замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук в докторантурі за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство** може бути отримано ІС НААН на конкурсній основі між вищими навчальними закладами та науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з відповідної спеціальності. Інформація про розподіл державного замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІС НААН, в разі отримання державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук. Атестація зарахованого до ІС НААН докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою за спеціальністю **203 Садівництво та виноградарство** (з урахуванням спеціалізацій), яка функціонує в ІС НААН. Якщо в ІС НААН не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності (з урахуванням спеціалізацій), атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної

спеціальності іншого вищого навчального закладу (наукової установи) за клопотанням ІС НААН, або за заявою докторант

VII. ВІДРАХУВАННЯ, ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ І ПЕРЕВЕДЕННЯ АСПІРАНТІВ ТА ДОКТОРАНТІВ

Підставами для відрахування аспірантів та докторантів є:

- ❖ завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою;
- ❖ власне бажання; переведення до іншого вищого навчального закладу;
- ❖ невиконання навчального плану (для докторів філософії); — порушення умов договору (контракту), укладеного між установою та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання; — інші випадки, передбачені законом.

Здобувачі вищої освіти можуть переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання індивідуального плану роботи:

- ❖ за станом здоров'я;
- ❖ перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- ❖ призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї;
- ❖ сімейними обставинами;
- ❖ навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав);
- ❖ іншими поважними причинами відповідно до законодавства доп. 2 статті 46 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII.

Загальний термін переривання у навчанні у зв'язку з хворобою не може перевищувати один рік. Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії. Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти.

Для оформлення академічної відпустки аспірант/докторант подає на ім'я директора заяву, погоджену з науковим керівником (консультантом). До заяви повинні додаватися документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання (офіційне запрошення на стажування, підтвердження отримання гранту, лікарняні листи, довідка ЛКК, свідоцтво про народження дитини тощо).

Переривання та продовження навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі оформлюється відповідним наказом. Період переривання не включається до терміну навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі. Стипендія на період переривання навчання не сплачується. У випадку, якщо аспірант/докторант після закінчення терміну академічної відпустки не поновив свій статус, тобто не зареєструвався у відділі аспірантури і докторантури протягом десяти днів, то він/вона підлягає відрахуванню з останнього дня переривання навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі, зазначеного у наказі.

Погоджено:

Заступник директора з наукової роботи

О.М. Яреценко

Вчений секретар

І.А. Сало